

La Bulteneto

Numero 16 ❄ René de Saussure - Jaro 2018

ISBN 978 3 903247 04 8

MARTHA JUNGWIRTH EN ALBERTINA

Ekspozicio ĝis la 3a de junio 2018

Martha Jungwirth fotita 2017 de Lisa Rastl

Paço 1: Martha Jungwirth: “Sen Titolo” (Greklando), 2014,
oleo sur papero, privata posedaço

La unuan fojon Albertina dediĉas ekspozicion al la ampleksa verkaro de la pentristino Martha Jungwirth. Multaj bildoj aspektas nefinitaj kaj kaosaj. Sed ili instigas la fantazion. Nur post longa rigardado oni ekkonas konkretan enhavon en abstrakta bildigo. Multaj pentraĵoj estas intence ne finitaj, kelkajn Jungwirth foje turnas je 90 gradoj. Ĉefaj verkoj el la plej frua periodo videblas kune kun kelkaj ĝis nun ne montritaj bildoj. Jungwirth volonte pentras ankaŭ grandformatajn akvarelojn sur papero de la komenco de sia krea periodo ĝis hodiaŭ. Nova papero uziĝas same kiel malnovegaj eluzitaj paperfolioj, kiuj vojaĝis de fora lando ĝis Aŭstrio.

Martha Jungwirth naskiĝis 1940 en Vieno kaj studis en la Akademio por Figura Arto, kie ŝi instruis de 1967 ĝis 1977. En la jaro 1968 ŝi evoluigis propran stilon sendepende de la fantastikaj realistoj, abstraktaj realistoj kaj Vienaj Aktionistoj (Agadistoj). Ŝi iĝis la sola virino en neformala grupo da artistoj. Vojaĝo al Novjorko 1974 - 1975 donis al ŝi novajn artajn impulsojn. Jungwirth pentras grandformatajn bildojn de banalaj mastrumaj objektoj, kiel lavmaŝino por servico. Alia vojaĝo tra Jugoslavio kaj Greklando ĝis Balio inspiris ŝin pentri akvarelojn: Lumplenaj koloraj akordoj, retoj el strekoj, makuloj, ŝvebantaj motivoj kaj ritma moviĝado; pleno kaj malpleno, denseco kaj travidebleco. Farbkombinoj sur ŝajne neorde elŝiritaj paperpecoj montru, ke hazardo kaj koincido estas partoj de la homa vivo: „Ĉar la vivo estas tiel: Kun kulminoj kaj sortobatoj, feliĉo kaj malfeliĉo, ĝojo kaj timo, malespero, ĉagreno, kolero kaj obstino.“

W+RK

Bolardoj kontraŭ teroristoj

Bolardoj en la politikista kvartalo de Vieno.

Teroristoj kaj frenezuloj havas novan metodon: Ili ŝtelas aŭ luprenas kamionon kaj amoke veturas tra strato, kie estas multaj promenantoj. Tia atakon oni timas ankaŭ en la Aŭstria ĉefurbo Vieno.

Ballhausplatz (tio signifas pilkludeja placo), estas la centro de la politikista kvartalo en Vieno. Ĉirkaŭe staras la sidejo de la ĉefministro (Bundeskanzler) kaj la sidejo Hofburg de la ŝtata prezidento de Aŭstrio, lastatempe ankaŭ la provizora parlamentejo de Aŭstrio. En la 19a jarcento la urba muro baris la rigardon. Ekde la formeto de tiu muro la vienanoj povis ĝui liberan

rigardon al la parko kaj la pompaj konstruaĵoj en historiisma stilo. Agrablis la granda, libera areo.

Nova muro

En septembro 2017 konstrufirmao komencis starigi kvar betonajn blokojn sur Ballhausplatz: Longeco ok metroj, alteco 80 centimetroj, dikeco unu metro. Inter ili tralasejoj kaj 17 bolardoj. Sed estiĝis konfuzo: Kiu mendis tion? Ĉu vere eldiskutita? Oni ŝanĝis la planon: Ne muroj, sed 42 bolardoj protektu la politikistojn. Kostoj: 488 mil €. Tiuj fostoj donu sekurecon ne nur por la politikistoj, sed ankaŭ por la multaj partumantoj de diversaj konferencoj, ekzemple de la Organizo por Sekureco kaj Kunlaboro en Eŭropo en la apudaj Hofburg-salonejoj.

Protekto ne nur por politikistoj

Ankaŭ aliloke oni volas eviti atakojn per similaj baraĵoj: En stratoj, kie troviĝas multaj magazenoj, aŭ ĉirkaŭ adventbazaroj kaj festejoj. En ĉiu kazo estas dilemo en la decidoj pri novaj baraĵoj: Libereco aŭ sekureco? Kiaj kaj kiom da sekurigaj instalaĵoj sufiĉas, por ke la promenantoj ne sentas sin malliberaj en la ebleco senĝene moviĝi en la urba spaco.

Renate kaj Walter Klag

La Bulteneto 16. Jaro 2018. Aŭtoroj: Walter kaj Renate Klag.

Redaktejo: 1190 Wien, Rudolfinergasse 8/11.

Die elektronische Fassung kann hier bestellt werden:

La cifereca versio en pdf-formato mendeblas ĉe:

esperanto@chello.at

Anzeigen – Anoncoj

95. Deutscher Esperanto-Kongress
und
Französischer Esperanto-Kongress
und
Luxemburger Esperanto-Kongress

Dreiländer-Esperanto-Kongress in Zweibrücken
18. - 21. Mai 2018

Thema: Esperanto - global vernetzt

Unser Kongressgebäude ist die Hochschule, Amerikastraße 1,
66482 Zweibrücken/Pfalz.

Einige der Programmpunkte:

Stadtführung im Stadtzentrum, Besuch von Europas Rosengarten, Besuch des romantischen Schlosses "Fasanerie", Begegnung mit Pferden auf "Anjas Ranch", Busfahrt nach Pirmasens und Umgebung, Busfahrt nach Blieskastel, Busfahrt nach Bitsch (Frankreich).
Fachvorträge, Internationaler Abend mit Musik und Tanz, Gottesdienst.

Informationen, Kontakt und Anmeldung:

Internationaler Esperanto-Klub Zweibrücken, Postfach 2019, 66470 Zweibrücken

95aGEK@esperanto-reto.eu

Esperanto in Wien lernen

ESPERANTO

EINE STUNDE KOMPAKT

FÜR STUDENTINNEN UND STUDENTEN

im Café Schopenhauer, Wien 18., Staudgasse 1.

5 Gehminuten von U6 Währingerstraße.

Die Termine erfahren Sie bei

esperanto@chello.at

Teilnahme kostenfrei • Keine Spende

Esperanto-Jugend-Lernrunde Wien

für Junge und Junggebliebene,

für alle Sprachniveaus.

Bei der besten, größten und billigsten Pizza Wiens lernen wir
in gemütlicher und unterhaltsamer Runde ganz individuell.

Pizzeria Mafiosi, Wien 15., Reindorfstraße 15

Termine und Anmeldung: jel_vieno@yahoo.com

Teilnahme kostenfrei • Keine Spende

Freie Esperanto-Lernrunde Wien

Termine: kurt.lhotzky@gmail.com

Literaturbuffet, Wien 2., Rotensterngasse 2.

U2 Taborstraße

Teilnahme kostenfrei • Keine Spende

“Esperanto ist eine hervorragend gelungene Form der
Optimierung von Sprache
für die internationale Kommunikation.“
Univ.-Prof. Dr. Heiner Eichner, Wien

Esperanto-Kongresse für junge Leute

Internacia Junulara Kongreso IJK

Somera Esperanto-Studado SES

Junulara Esperanto-Semajno JES

Klaĉ-Kunveno Post-Somera KKPS

Franca Esperanto-Semajno Terure Organizita FESTO

Bei einigen dieser Kongresse kann man mit Steloj zahlen.

1 Eŭro $\approx$ 4 Steloj   1 Stelo $\approx$ 25 €-Cent

GEDENKJAHR 2018

2018 ist Saussure-Jahr. Vor 150 Jahren, am 17. März 1868, wurde René de Saussure in Genf geboren.

Nach dem Studium der Sprachwissenschaft und der Mathematik verfasste er sein wichtigstes Werk "Über die Wortbildung im Esperanto".

1907 publizierte René de Saussure das Projekt einer universellen Währung, die er "Spesmilo" nannte. Aus dem französischen Wort "espèce" leitete er "speso" ab. Mil bedeutet 1000. 1 Spesmilo (Sm) = 10 Spescentoj (Sc) = 100 Spesdekoj (Sd) = 1000 Spesoj.

S

Diese Währung wurde offiziell von einigen britischen und Schweizer Banken verwendet.

Der Spesmilo (Sm) hatte den Wert von 0,733 g reinem Gold und konnte wegen der Goldbindung leicht in andere Währungen umgerechnet werden:

1 Sm = 2 Britische Schillinge = 1 Russischer Rubel = 0,5 US-Dollars = 2,5 Schweizer oder Französische Franken = 2,5 Spanische Peseten.

Die Münzen zu 1 und 2 Sm waren und sind bis heute begehrte Sammelobjekte und verschwanden daher schnell aus der Zirkulation. Seit 1919 hat der Spesmilo nur mehr numismatischen Wert.

1942 wurde in den Niederlanden die Universala Ligo gegründet. Diese Organisation trat für die internationale Verständigung und eine universelle Währung ein. Der Name dieser Währung ist Stelo (Esperanto: Stern; Mehrzahl Steloj). 1959 wurden Münzen zu 1, 5 und 10 Steloj geprägt, 1965 folgten drei Varianten einer 25-Steloj-Münze. Auch Papiergeld wurde herausgegeben. Die Steloj eigneten sich sehr gut vor allem für die Überweisung von kleineren Beträgen im internationalen Zahlungsverkehr. Auch diese Münzen und Geldscheine wurden eifrig gesammelt und sind heute sehr gesucht.

Zur 150. Wiederkehr des Geburtstages von René de Saussure am 17. März 2018 wurde eine silberne Medaille in Form einer Münze mit einer Nominale von 100 Steloj herausgegeben. Sie besteht aus 1 Unze Feinsilber 999/1000 (31,1 g), der Durchmesser beträgt 37 mm. Hersteller ist die Münze Österreich, eine Tochter der Österreichischen Nationalbank. Die künstlerische Feinarbeit stammt von Mag. Helmut Andexlinger, der Chefgraveur der Münze Österreich ist. Andexlinger leitet seit 2016 die Graveurabteilung der Münze Österreich. Er hat die Fachschule für Metalledesign in Steyr absolviert, danach studierte er Kommunikationswissenschaften an der Universität Wien. Zu seinen größten Erfolgen zählt das Design für die 2-Euro-Münze 2012, die in 17 Ländern in Umlauf ist; er gewann dafür einen Wettbewerb mit 800 Einreichungen.

Esperanto ist im Aufschwung. In den letzten drei Jahren meldeten sich über 1,5 Millionen bei den kostenfreien Esperantokursen von lernu und duolingo an. Parallel dazu steigen auch die Teilnehmerzahlen bei Esperanto-Jugendkongressen.

Abbildungen von Stelo-Münzen findet man bei Wikimedia Commons unter <https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Stelo>

Walter Klag

Internationales Esperanto-Museum

Wien 1., Herrengasse 9

Haltestelle Herrengasse der U3

☎ 0043 1 534 10 730   💻 esperanto@onb.ac.at

Öffnungszeiten: Dienstag bis Sonntag 10 bis 18 h

Donnerstag 10 bis 21 h

Esperantokurse und Führungen auf Anfrage.

Im selben Haus befinden sich auch die

Sammlung für Plansprachen,

die

Musikaliensammlung

und das

Globenmuseum

Unverkäufliche, private Ausgabe – Nevendebla, privata eldono